



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

7. An dubius, ensalmus operetur-ne virtute divina, vel diaboloca, fas sit eo uti? Et de quodam ensalmo particulari ad præservandum à peste agitur. Et an liceat petere à malefico, ut maleficium ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

Ita ille, & post illum Ioannes Sancius *in selectis disp.* 43. n. 5. idem etiam docet alter Sancius *de matrim.* tom. 1. lib. 2. d. ff. 41. n. 40. & Layman. lib. 1. tr. 1. cap. 5. §. 4. n. 36. & Salas *in 1. 2. tom. 1. tr. 8. disp. unica, sect.* 25. n. 264. Naldus *in summa, ver. dubium n. 25.* Caltrus Palaus *tom. 2. disp. 3. puncti. 8. n. 6. Fagundes part. 4. lib. 1. c. 10. n. 2.* Igitur si quis die Iouis cenans dubitet, an hora duodecima noctis sonuerit, potest edere carnes, nam ius & possessio stat pro libertate edendi, certumque horas antecedentes esse diei Iouis, & dubium fit pro die Veneris; dubium autem ius prævalere non debet contra ius certum. Contrario infertur, quod si hodie sit dies Veneris, aut ieiunij, & dubitetur, an hora duodecima noctis sonuerit, non potest quis edere carnes, quia possessio est pro precepto, cum constet hodiernum diem esse ieiunij, & dubitetur an transacta sit hora, ergo, &c.

2. Sed posse ne dubitantiem, an sit transacta hora media noctis, & tunc edentem, vel bibentem, sumere Eucharistiam in die sequenti, diximus *in tract. de Eucharistia, resol. 1.*

Que nunc est in tom. 1. tract. 1. ref. 121. à fin. & in alijs eius primæ not.

RESOL. VI.

In d. bio. an effectus sit à causa naturali, vel à demone, quid faciendum etiam si verba addita sint sacra? Et an concurrentibus talibus iudicijs, quibus intellectus dubitet, an ensalmus operetur virtute diuina, naturali, vel diabolica, fas sit eo vi? Et an sit licitum, vii remedio superstitioso, aut de quo dubium est, an contineat tacitam Dæmonis invocationem? Pari modo fas non est à Mago petere, vt maledictum dissoluatur, si dubita, an absque nouo maleficio id possit? Ex p. 4. tr. 3. Ref. 43.

Quo ad hoc in tom. 4. tr. 10. lege doctrinam ref. 109.

§. 1. Ad hoc dubium ita respondet Sanchez *in summa tom. 1. lib. 2. c. 40. n. 44.* Si dubium sit an effectus à causa naturali proueniat, eo quod non constet, an vires causæ naturalis excedat necne, censendum est potius eum à causa naturali prouenire, quia cum innumera agentium naturalium vires nos latent, non est cur, eo quod virtus illa nobis dubia sit, effectum illum causæ naturali negemus, nec absque necessitate confugiendum est ad occultam mali Angeli operationem. Si autem constet effectum illum vires causæ naturalis excedere, existimo, nisi maxima operantis sanctitas, vel alia vrgentissima indicia suadent, effectum eum à Deo prouenire, censendum esse in dubio superstitiosum, & à demone prouenire, etiam si verba adhibita sint sacra; quia quotiescumque causa adhibita nequit effectum naturaliter producere, est superstitio, & ad tacitum cum demone pactum pertinet. Ita Sanchez.

2. Sed in hac materia videndus est omnino doctus Emanuel de Moura *opuscul. 13 de ensal. & incant. sect. 1. c. 16. 17. & 18.* vbi querit primò, an concurrentibus talibus iudicijs, quibus intellectus prudenter dubitet, an ensalmus operetur virtute diuina, naturali, vel diabolica, fas sit eo vii? Secundo, vtrum fas sit vii ensalmo dubio, saltem ad medendum, vel succurrendum graui necessitati? Tertiò, vtrum in dubio, an demon sit auctor ensalani, fas sit eo vii, saltem sub conditione, & protestatione, si demon non subest? & ad omnia hæc tria dubia post eorum latam discussionem negatiuè responderet.

3. Non desinam tamen hic apponere opinionem Lessij *lib. 2. cap. 44. dub. 6. n. 46.* vbi sic asserit. Non est licitum vii remedio superstitioso, aut de quo dubium est, an contineat tacitam dæmonis invocationem, hoc enim est se exponere manifesto periculo su-

Sup. hoc lege doctrinam ref. not. i huius ref.

perditionis, nisi fortè id faciat cum expressa voluntate contraria protestatione. Pari modo fas non est à Mago petere, vt maleficio dissoluatur, si dubitas an absque nouo maleficio id possit, quia id de quo dubium est, non est sine peccato fieri possit, sicut absolute non est faciendum, ita nec absolute ab alio petendum vt faciat, scius quando conitit sine peccato fieri posse, & cautela iusta petendi subest. Ita Lessius.

RESOL. VII.

An dubius ensalmus operetur virtute diuina, vel diabolica, fas sit eo vii? Et de quodam ensalmo particulari ad preseruandum à peste agitur. Et an liceat petere à malefico, vt maleficio dissoluatur, si quis dubitat, an absque nouo maleficio id possit? Ex p. 4. tr. 3. Ref. 62.

§. 1. Negatiuam sententiam docet, & valde firmam rationibus firmat Emanuel Moura *opuscul. de incant. sect. 1. c. 16. per totum,* vbi etiam notat dubitantiem, an maleficus norit medium licitum, non posse illum adiri pro maleficio soluendo. Ex his non desinam hic obiter adnotare cum dicto Moura *vbi supra, c. 11. num. 25.* suspicatum esse illum ensalmum, quærit vt præsertim sensuissimum remedium contra pestem ferunt DD. Cardinalibus pro Concilio Tridentino congregatis anno 1546. tradidisse quendam sanctæ vitæ Græcum Archiepiscopum ad idem Concilium concurrentem, & ita ego in facti contingentia consilium amicus precoritis, quando pestis miserimè hanc ciuitatem alligebat, nullius tamen Doctoris autoritate fretus, venim postea inueni, vt dictum est, Mouram, virum doctissimum, dubitasse de dicto ensalmo qui incipit, *Cura Christi salua me,* &c. & nouissimè tanquam superstitiosum, ac minimè tolerandum damnat, & docet Philibertus Marchinus *tract. Theologico de peste, in probis, in probis, probl. 33. fol. 44.* vbi asserit ita declarasse literam Cardinalium Congregationem, vt patet ex literis Cardinalis sancti Honorij ad Clementem Archiepiscopum Inquirentem in Etruria sub die 18. Septembris 1630. vnde apparet me rectè hic Panormi, vt dixi supra, dictum ensalmum tanquam superstitiosum damnasse, licet aliqui tunc, sed immerito, contrariam senserint; sed de hoc modo non est dubitandum, & ratio est clara, quia quod in dicto ensalmo citra superstitutionem ponitur illa litera marginalis, quandoquidem quicquid illa implicite importat, vel immit, totum id exprimitur in versu illi respondente. Quid in membrana exarato? quid ad brachium potius, quam ad collum, quam ad caput, quam ad pectus circumperato? quid orationis, finita potius Mistra, quam ante inchoatam recitatio? ceteras rationes videbis apud prædictum Marchinum loco citato, qui respondet ad aliqua argumenta, quæ licet parum solides, pro defensione dicti ensalmi adduci possunt.

RESOL. VIII.

An subditus dubitans de iustitia tributi, teneatur illud soluere, maxime si sine gabella, & tributa noua? Ex p. 4. tr. 3. Ref. 39.

§. 1. Affirmatiuè respondet Lessius *lib. 2. cap. 33. dub. 8. num. 64.* Malderus *in 2. 2. tract. 7. cap. 10. dub. 4. §. dico quinto,* vbi sic ait: Quando subditus dubitat solum negatiuè, non habens pro iustitia tributi ullam probabilem rationem, credo præsumi posse pro Principe, & in conscientia ipsum subditum teneri. Ita ille etiam Contrarium